

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Czesłochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. Za odnośnię do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz polityczny jednozłotowy na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamy nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZESŁOCHOWA, ulica Paau Maryi Nr. 38. — Telefon Nr. 5

Z parlamentu wiedeńskiego.

Sympatje i dobre chęci dr. Seidlera.

Ustęp mowy prezydenta ministrów austriackich, wypowiedziany dnia 16 b. m. w parlamencie wiedeńskim, omawiający sprawę polską i stosunki w Galicji, brzmi jak następuje:

Ta wojna wśród innych gigantycznych problematów wysunęła także sprawę polską na porządek dzienny. Jest ona z pewnością godziną losu narodu polskiego rozstrzygającą o jego przyszłości. Chodzi tu o położenie podwalin warunków bytu polskiego narodu w sposób taki, który odpowiadałby jego własnym potrzebom i potrzebom Austro-Węgier, względnie sprzymierzonych mocarstw.

Rząd, o ile to należy do jego zakresu działania, wszystko uczyni, aby poprzez takie wszechstronne zadawalające rozwiązanie, a będzie to mógł uczynić z tem większym skutkiem, jeżeli do tego polacy w Austrii przyczynią się właściwą orientacją. Ale nie tylko do wielkiego zagadnienia polskiego, także i do mniejszego, mianowicie do kwestji odbudowy Galicji rząd odnosi się z najkagoręszą sympatją.

„Co się tyczy stosunków w Galicji pozwalam sobie zauważyć: Jeżeli twierdzi się, że rząd obecny nie odnosi się z zainteresowaniem do warunków żywotnych narodu polskiego, to twierdzeniu takiemu muszę się stanowczo sprzeciwić. Również nieprawdziwym jest twierdzenie, że rząd nie spełnił większości obietnic uczynionych swego czasu Kołu polskiemu. Galicja najciężej ze wszystkich krajów koronnych ucierpiała skutkiem wojny i właśnie z tego powodu rząd użył wszystkich sił, aby temu dotkliwie nawiedzonemu krajowi wedle możliwości dopomóc. Prawdą jest, że do dzisiejszego dnia nie osiągnięto wszystkiego, co powinno było być osiągnięte.

Kto jednak zna tysiąckrotne komplikacje, jakie w tym względzie należy pokonać, ten musi przyznać, że ten rząd na punkcie stosunków galicyjskich nie okazał braku dobrej woli.

Najgorsze są nieznośne stosunki, które panowały pod względem wypłat, służszenie i według ustawy należących się świadczeń wojennych, które to stosunki po części jeszcze i dziś panują. Używałem całej mojej powagi bezustannie, aby spowodować konieczną zmianę i zdaje się, że znalazłem drogę, prowadzącą do celu. Zresztą rząd zawsze z całym naciskiem będzie dążył, aby w Galicji zadośćuczynić potrzebom narodowym ludności, mieszkającej w tym kraju.

Oświadczenie Koła polskiego w sprawie podziału Galicji

WIEDEN, 18 | 7 W toku dyskusji nad pierwszym czytaniem wizerum budżetowego narodowiec niemiecki, Haber, oświadczył, że grupa jego żywi bardzo poważne wątpliwości co do rozwiązania austro-polskiego. Powitał on stanowczą rozprawę niemieców i oświadczył, że nie mogą oni być posłusznymi jednostronnym domaganiom się polaków. Polepszenie się stosunków w Austrii nastąpić może tylko przy stanowczym współdziałaniu wszystkich ludów, w wiernej łączności ze sprzymierzonym państwem niemieckim.

Prezes Koła polskiego Tortil zaznaczył, że wczorajsza mowa prezesa ministrów jest z punktu widzenia wszystkich stronnieć pożałowania godną. Równie dobrze jak przeciwko niemiecom, można rządzić i przeciwko polakom i innym narodowościom:

Słowa ministra spraw zagranicznych nie załatwiają wprawdzie sprawy naszej, poruszają ją bardzo ostrożnie, są jednak, jako pierwszy początek po tem, co się stało za hr. Czernina, w stanie uzasadnić nadzieje i utorać drogę do zaufania.

Mówca powitał z uznaniem zrozumienie sprawy polskiej na Węgrzech i przesłał oskarżonym w procesie w Marmarosz Sziget pozdrowienie Koła polskiego.

Projektowany podział Galicji nie dojdzie do skutku.

Polacy gotowi są nawiazać z Ukraincami rokowania, jak naród z narodem, ale tylko na gruncie nietykalności kraju.

W końcu oświadczył mówca w imieniu Koła, że głosowanie za budżetem czyni zależnym od zaufania do tego rządu, który istnieje będzie w chwili głosowania. (Okłaski na ławach polskich).

Stribny (czech) krytykował przesładowanie niemieckich i niewęgierskich narodowości i zaznaczył, że idea czesko-słowacka znajduje poparcie w narodzie całym. Mówca krytykował pokój brzeski, który przedłużył tylko wojnę.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 18 lipca:

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu barwarskiego ks. Ruprecht.

Odparliśmy lokalne ataki nieprzyjaciela na północy od Lens i na wschód od Villers — Bretonneux.

Działalność bojowa umiarkowana w ciągu dnia, zmęgła się pod wieczór, dochodząc do większej gwałtowności w ciągu nocy, szczególnie na południowy zachód od Ypres i podczas powrotnych ataków nieprzyjacielskich na wschód od Villers — Cotteret — Bretonneux.

Podczas ożywionej działalności wywiadowej wzięliśmy jeńców.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Armia generała-pułkownika von Boehma znajdowała się w ciągu dnia wczorajszego w ciężkiej walce. Wróg, wzmocniwszy swoje siły sprowodzonemi dywizjami, po kilkugodzinnem przygotowaniu artyleryjskiem ponownie przeszedł do wielkiej jednolitej konfesyjny przeciwko całemu naszemu frontowi na południe od Marly.

Pod wieczór bitwa została rozstrzygnięta na naszą korzyść i po ciężkich stratach nieprzyjaciel załamał się.

Kontratakami wyrzuciliśmy nieprzyjaciela z drobnych miejscowości na południo-wschód od Mareuil, do których on przejściowo wtargnął.

Również na północnym brzegu rzeki wróg daremnie usiłował kwestjonować nasze sukcesy. Przy zdobywaniu zbroca pewnej góry na południe od Pourey wzięliśmy do niewoli jego załogę wraz z komendantem pułku i kilkoma działami.

Na wschód od Reims sytuacja bez zmiany. Ogień artyleryjski o zmiennem natężeniu.

Na północnym zachodzie od Massiges nieprzyjaciel przedsiębrał drobne ataki, które załamywały się w naszym kontrataku.

Wczoraj zestrzelono 23 samoloty nieprzyjacielskie. Podporucznik Jacobs osiągnął 23 zwycięstwo napowietrzne.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

§ Komunikat austriacki.

WIEDEN. Urzędowo donoszą dnia 17-go lipca:

Na południe od Asiago dwie kompanie angielskie dołądziły przejściowo wtargnął do rowów naszych jednakże je odrzucono.

W dolinie Brenty przedsięwzięcie patrolu dało nam 30 jeńców i dwa karabiny maszynowe.

Straty nieprzyjaciela w ostatniej walce na

Solarolo okazały się bardzo ciężkimi. Na wąskim odcinku frontu naliczono 500 zwłok poległych włochów.

W Albanji — nie zaszło nic ważnego.

Szef sztabu generalnego.

Na Paryż.

„Temps pisze“.

Rozpoczęcie niemieckiej ofensywy jest zaczątkiem piątej wielkiej bitwy w roku bieżącym na froncie francuskim. Około 15 czerwca nieprzyjaciel przerwał swe operacje i zaczął przygotowania do piątej bitwy. Przygotowania te trwały tedy miesiąc.

Front ataku Niemców rozciąga się na przestrzeni 80 kilometrów, a więc od Chateau Thierry do Massiges. Niemcom obecnie idzie o okrążenie fortecy Reims i obsadzenie wzgórz znajdujących się dokoła tego miasta, chcą przez to rozszerzyć swą podstawę operacji przeciwko Paryżowi.

Sily niemieckie pod Verdun uprawniały do przypuszczenia, że Niemcy zamierzają francuski front przeprowadzić do Paryża.

Tedy główny atak niemiecki skierował się na Reims.

Zdanie to podziela i „Manchester Guardian“. I on twierdzi, że narazie najważniejszym celem Niemców jest zdobycie wzgórz dokoła Reims.

Wbrew temu podaje „Secolo“, że Niemcy na Reims, wogóle jeszcze wcale się teraz nie rzucili.

„Times“ konstatuje, że w walkach które się obecnie wywiązały, nigdzie jeszcze nie walczyli anglicy.

Broń śrutowa.

„Baseler Nachrichten“ donosi z New-Yorku:

Tysiące strzelb śrutowych na bliższą metę dostarczone żołnierzom amerykańskim na linję ognia we Francji. Broń ta ma 6 ładunków i gdy wszystkie są wystrzelone, to ostrzelany jest teren przecięciowo 4 stopy szerokości na odległości 50 jardów. Broń ta służy do walki z bliska i jest lepsza od karabinów maszynowych.

Anglicy w Persji.

BERLIN 17 | 7. Dziennik moskiewski „Narodnoje Diefo“ ogłasza następującą depeszę komisarza komitetu rewolucyjnego na froncie perskim.

Sytuacja w Persji przedstawia się jak następuje: Anglicy zajęli niemal całą Persję i posuwają się już w kierunku Kazwina i Enzeli. Ruch ten ma przeciwdziałać posuwaniu się wojsk niemiecko-tureckich w kierunku Baku.

Nota rządu syberyjskiego.

BERLIN, 17 | 7. Z Charbina donoszą do dzienników londyńskich, że w ubiegłym tygodniu odbyła się tam druga konferencja przedstawicieli rządu syberyjskiego. Zgromadzenie rozesłało telegraficzną notę do rządów w Tokio, Paryżu, Rzymie i Waszyngtonie z prośbą o pomoc.

Zajęcie Jarostawa.

Według ostatnich doniesień dzienników, Jarostaw znalazł się w ręku Czecho-Słowaków. O panowanie nad miastem toczyły się zacięte walki pomiędzy czerwoną gwardją a Cze-

cho Słowakami. Miasto przechodziło kilkakrotnie z rąk do rąk. W końcu jednak udało się Czecho-Słowakom przy pomocy pośpiesznie z Wołody nadestanych posiłków utrzymać się w posiadaniu ważnego pod względem strategicznym punktu.

Czecho-Słowacy na Moskwę.

Wobec bezpośredniego zagrożenia Moskwy z powodu zajęcia Jarostawia przez Czecho-Słowaków, rząd sowieńców przedsięwzięcie rozległe środki w celu obrony swoich punktów oparcia. Zarówno Moskwa jak i Petersburg przygotowane są przez czerwoną gwardję pośpiesznie na wypadek oblężenia.

Położenie bolszewików na wypadek oblężenia uchodzi za bardzo krytyczne.

Cesarz Wilhelm na placu boju.

Biuro Wolfia donosi:

Korespondent wojenny Karol Rosner pisze z pola bitwy na północno-wschód od Reims do „Lokal Anzeiger“ pod datą 16 bm.:

Cesarz, który wyraził życzenie udania się na plac boju, aby przeżyć pierwsze chwile ofensywy w otoczeniu swoich armii bojowych, pojechał na teren przyszłych walk jeszcze wieczorem dnia 14 bm. Noc cesarz spędził na wysuniętym punkcie obserwacyjnym i przysłuchiwał się stamtąd strasznej orkiestrze naszych dział, wchłaniając w siebie niezwykle obraz baterji, pędzących poprzez stanowiska nieprzyjacielskie.

Już w kilka godzin po rozpoczęciu o godz. 4 minut 55 szturmu otrzymał on pierwsze wiadomości o pomyślnym przebiegu przedsięwzięcia. Pozostał on przy wojskach aż do zachodu słońca, nie odopoczywając ani na chwilę; dzień onegdajszy, który przyniósł nowe sukcesy nad Marą i na południowo-zachód od Reims nowe piękne zdobycze, spędził od rana do wieczora na terenie walki w obliczu terytorjum, o które toczy się walka.

Co słycać nowego.

Dzień polski w Sorbonie.

Pod powyższym tytułem ukazała się w Paryżu nakładem Związku Narodowego Polskiego we Francji (Boulevard des Italiens 81) ciekawa bardzo broszurka. Broszurka ta zawiera polskie tłumaczenia mów, wygłoszonych przez Pichona, Leygues'a, Bracke'a i Gochina podczas pamiętnego dnia polskiego w Sorbonie, urządzonego przez Komitet Effort de la France et de ses Allié's.

Prądy rewolucyjne w Szwajcarii.

„Nordd. Allg. Ztg.“ donosi:

Szwajcarska Rada związkowa uchwalila poprzez zarządzenia poszczególnych rządów kantonalnych, zmierzających do tłumienia dążeń, mających na celu wywołanie w Szwajcarii rewolucji. W ostatnich dniach mnożą się w rozmaitych częściach kraju systematyczne wykroczenia, w których, zdaniem ogółu, odgrywają znaczną rolę zagraniczne żywioły rewolucyjne.

Mowa ambasadora japońskiego w Ameryce.

Ambasador japoński w Waszyngtonie, wicehrabia Ishii, wygłosił w Fair Haren (Massachusetts) wielką mowę, w której podkreślił, że Japonja dołoży wszelkich starań, ażeby poprzeć wysiłki koalicjantów i dopomóc im w dalszem prowadzeniu wojny.

Wicehrabia Ishii, oświadczył również, że wszelkie pogłoski o możliwym zbliżeniu Japonji z Niemcami były manewrem intryg niemieckich, mających na celu wzbudzenie nieufności w koalicjantach i wykazujących zupełny brak znajomości charakteru japońskiego, — bo wady braku rycerskości i słowności narodowi japońskiemu zarzucić nie można.

Mowę swą zakończył ambasador japoński słowami: Wierzmy wam i kochamy was, a jeżeli pozwolicie, to

pójdziemy przy boku waszym, jako dobrzy i lojalni towarzysze wasi po wsze czasy w przyszłych latach wojny.

Traktat handlowy Ukrainy z republiką Dońską.

Pomiędzy Ukrainą i republiką Dońską — jak donosi „Leipziger Neueste Nachrichten“ — przyszedł do skutku traktat handlowy, oparty na zasadzie swobodnej wymiany towarów.

Także i porty na Krymie, mają być portami wolnymi. Ukraińskie ministerjum aprowizacji zamierza w handlu zamiennym za zboże dawać żelazo, ponieważ chłopci, w zamian za pieniądze papierowe, zboża nie chcą odstępować.

Konferencja związku kupców towarów włóknistych stwierdziła, że w Ukrainie południowej znajdują się znaczne zapasy towarów manufakturowych. W samym Mikołajewsku leży na składzie 600 tysięcy metrów towarów manufakturowych, gotowych do przesyłki.

Według wiadomości z Moskwy słynny jarmak w Niżnym Nowogrodzie w tym roku odbędzie się znów.

Upadek samolotu pocztowego.

BUDAPEST, 17 / 7. W pobliżu granicy austriacko-węgierskiej, nad Altenburhlem, na Węgrzech spadł wskutek wybuchu gazów dwupłatowiec, służący do przewożenia poczty między Wiedniem a Budapesztem, i na którym znajdowali się porucznik Vargha i podporucznik Wirger. Aparat uległ zupełnemu struskaaniu. Obaj lotnicy zginęli.

Na rzecz ofiar wybuchu.

KIJOW, 17 / 7. Hetman Skoropadski przesał na ręce generała marszałka polnego, von Eshorna 300 tysięcy marek z listem, w którym prosi, aby suma została podzielona pomiędzy rodziny 3 zabitych i 1 zagięzionego oraz 17 ranianych żołnierzy niemieckich, którzy zostali pozostawieni podczas pamiętnego wybuchu pod Kijowem w dniu 6 czerwca roku bieżącego.

W sprawie budżetu m. Częstochowy ZA ROK 1918 | 19.

XII.

Otóż na podstawie postanowienia Namiestnika z r. 1817 gminy miejskie i wiejskie obmyślają fundasze na utrzymanie swoich ubogich, jednocześnie gminy te winny ponosić koszty kuracyjne za swoich ubogich. W r. 1821 stosownie do postanowienia Namiestnika były wprowadzone dozory bóżnicza, w budżecie których winny były być przewidziane koszty i na utrzymanie biednych parafjan. W r. 1841 Rada Administracyjna wskazała parafjom żydowskim, że obowiązkiem ich jest ponoszenie kosztów kuracyjnych za swoich ubogich. W r. 1859 komisja rządowa spraw wewnętrznych i duchownych uznała, że za koszty kuracji ubożego żyda odpowiada parafia, w której ten ubogi zamieszkuje.

W r. 1916 ogłoszone zostały trzy rozporządzenia general-gubernatora v. Beselera, o opiece tymczasowej nad potrzebującymi wsparcia, o nadzwyczajnej opiece nad ubogimi i o postępowaniu w sprawach dotyczących ubogich, przy czem w rozporządzeniu № 212 o opiece tymczasowej nad potrzebującymi wsparcia powiedziano wyraźnie: „Przepisy istniejącego prawa o opiece i estatecznem udzielaniu zapomogi osobom, potrzebującym wsparcia, zachowują moc obowiązującą“. Niezależnie od tych rozporządzeń Szef Administracji Cywilnej w d. 16 | XII 1916 r. wydał rozporządzenie, które kończy się, następującem zdaniem: „Sprawowanie opieki i niesienie pomocy biednym żydom należy do gmin ży-

dowskich. Za podstawę mniejszego służy rozporządzenie Rady Administracyjnej Królestwa Polskiego z d. 25 | XI 1841 i późniejsze w tym duchu wydane postanowienie władz państwowych“. Tak się przedstawia sprawa ta ze stanowiska obowiązujących przepisów.

Na zjeździe przedstawicieli związku miast w r. 1918 uznano należności od Dozorów Bóżniczych za leczenie ubogich żydów do r. 1918 za bezsporne, co się dotyczy sprawy tej na przyszłość, wyrażono opinię że sprawa ta winna być uregulowana w drodze prawodawczej w tym duchu że za leczenie ubogich winny płacić gminy wyznaniowe lecz gminy polityczne.

Postaram się wyjaśnić sprawę, ze stanowiska zasad słuszności i sprawiedliwości, ponieważ gminy żydowskie, oponując gorąco przeciwko obowiązkiowi z ich strony płacenia za kurację biednych żydów uważają to za ich żywęd społeczną i twierdzą, że nie gminy wyznaniowe, lecz gminy polityczne winny ponosić powyższe koszty.

Słuszność i społeczna nakazuje, by gmina polityczna ponosiła wszelkie konsekwencje z przynależności do niej ubogich mieszkańców; gmina polityczna nie może mieć charakteru wyznaniowego, ponosić więc winna i koszty leczenia swoich ubogich bez różnicy wyznania, zarówno chrześcijan jak i żydów; z drugiej jednak strony słuszność i społeczna wymaga, by gmina wyznaniowa była pozbawiona wszelkiego charakteru: narodowościowego i politycznego, a więc gminy żydowskie, winny utracić charakter narodowościowo-polityczny i być wyłączone z gminami wyznaniowymi, jako następstwo tego wyniku, że żydzi winni wnosić na rzecz gmin żydowskich tylko opłaty na utrzymanie synagogi i cementarzy, z wszelkimi innymi opłatami do kasy gmin politycznych. W ten sposób zrównane zostają i prawa i obowiązki chrześcijan i żydów.

W kwestję tę uważam za sprawę zasadniczą, i o mnie usprawiedliwia za możliwego szacunku, że poświęciłem jej, tak duże miejsce.

Dr. St. Nowak.

KRONIKA.

Brak poszanowania prawa, u nas jest rozwiniętym do maksimum. Tak przed wojną, jak i obecnie różne wydawane były rozporządzenia, ale w jednym się one zgadzały: „Nie wolno po alejach ul. Kościuszki jeździć wozami“. Tablice z powyższym napisem były i są co kilkadziesiąt kroków, a woznice z całą fantazją, na jaką może się zdobyć wychudzony koń, jeżdżą najrozmaitszymi wózekami, nie dając zupełnie swą uwagą rozporządzenia na tablicach.

Nie zwracamy się tutaj z prośbą o zaniechanie jazdy w aleji do tych „panów“, którzy przestępując rozporządzenie naruszają życie ludzkie, gdyż byłoby to bezcelowem, lecz musimy podkreślić fakt udogadniania sobie drogi kosmetycznego bezpieczeństwa przechodnia i szpęcenia ulicy.

— Król. polskie instytucje szkolne.

Rozporządzeniem ministerjum Wyznań religijnych i oświaty publicznej wszystkie dozory szkolne, opieki szkolne i zarządy szkół elementarnych publicznych otrzymały nazwę królewsko-polskich. Instytucje te mają prawo używać w pieczęciach herbu państwa.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu uchwalono między innymi:

Sprzedż wagi.

Wobec nie zgłaszania się licytantów na wagę miejską Magistrat upoważnił Deputację gospodarczą do sprzedania teje w porozumieniu z Magistratem.

O kancelistę.

Sprawę zaangażowania drugiego kancelisty do szpitala Najsw. Marij Panny, Magistrat przekazał jacy decernatowi szpitalnemu p. R. Pruszkowskiemu.

Przyjęcie list płaoy.

Magistrat zaakceptował listy płacy nr. 29-a i nr. 23 na ogólną sumę mk. 5143 fen. 99.

W sprawie pomieszczenia chorych. Magistrat przyjął do wiadomości odpowiedź zarządu szpitala żydowskiego w spra-

Teatr „APOLLO” || Ostatnie dwa pożegnalne przed. Operetki Polskiej H. Czarneckiego ze współudziałem **Józefa Redo** art. teatru „Nowości” w Warszawie.

W sobotę dnia 20 Lipca r. b.

W niedzielę dnia 21 Lipca r. b.

Dookoła miłości | POLSKA KREW

Operetka 8-ch aktach Straussa
TAŃCE EWOLUCJE

Operetka w 3-ch aktach Nedbala.
TAŃCE EWOLUCJE.

W CENY MIEJSO ZNIŻONE

wie pomieszczenia chorych mężczyzn na choroby weneryczne, że tacy chorzy będą przyjmowani, jeśli zostaną usunięci ze szpitala chery umysłowo. Magistrat postanowił odnieść się w tej sprawie do Władzy Nadzorczej.

— Licytacje na prawo polowania.

Dzisiaj w sobotę o godz. 11 i pół w Magistracie odbędą się kolejne licytacje in plus za pomocą zapieczętowanych deklaracji na wydzierżawienie prawa polowania na gruntach m. Częstochowy od sumy mk. 1200 i na gruntach Zawodzia od sumy mk. 50, na przeciąg czasu od dnia 26 lipca 1918 r. do dnia 26 lipca 1919 r.

— Ważne dla kolejarzy drogi Herbsko-Kieleckiej.

Proszeni jesteśmy o zawiadomienie, że w niedzielę dnia 28 lipca r. b. o godz. 3 po poł. odbędzie się zebranie b. kolejarzy Dr. Herbsko-Kieleckiej celem naradzenia się nad sposobem otrzymania od Zarządu drogi zaległych za czas wojny pensji. Zainteresowani proszeni są o punktualne przybycie do sali Straży Ogniowej na ul. Strażackiej nr. 23

— Święta żydowskie w szkołach.

„Moment” i „Żydowskie Słowo” podają do wiadomości, że polskie ministerstwo wyznaczyło i oświaty wysłało do inspektorów szkolnych okólnik, dotyczący uwzględnienia w szkołach średnich świąt katolickich i żydowskich.

— Ruch pocztowy.

Z miejscowego gmachu pocztowego odchodzi poczta w kierunku: Bezdżina o godz. 4 rano, Kattowice o 11 rano i o 9 wieczorem, Warszawy o 11-ej rano; przychodzi z Kattowic o 2-giej rano i o 10-ej przed poł., a następnie o 7 wiecz., z Warszawy o 4 rano, 12 i pół po poł. i o 10 i pół wiecz.

W sprawie kąpielii po wsiach

Gazeta „Głos Ludu”, organ poświęcony sprawom i potrzebom wiośnian poruszyła w ostatnim swym numerze sprawę urządzania kąpielii wioskowych przez zarządy gminne, gdzieby mieszkańcy mogli za drobną zapłatą korzystać z kąpielii. W niektórych wioskach jak Lisków i inne urzędnicy także już istnieją.

— Licytacja w Krzepicach.

We wtorek 23 b. m. o godz. 9 z rana u Kaczmarka w Krzepicach odbędzie się licytacja drzewa z obrębu Zwierzynieckiego budynkowego i opałowego około 3000 sztuk i żerdzi. Wywózka we wtorki i piątki.

— Zgubione paszporty.

Od dnia 1-go do 10-go lipca r. b. zgubiono w powiecie częstochowskim paszportów 70, skradziono 5

— Gościnne występy operetki H. Czarneckiego w „Apollo”.

Chcąc uprzystępnąć jaknajszerszym masom publiczności możliwość usłyszenia arcydzieła operetkowych, operetka polska H. Czarneckiego z udziałem J. Redo przenosi się do teatru „Apollo” i daje po cenach znitowanych dwa ostatnie przedstawienia mianowicie: w sobotę 20 bm. „Dookoła miłości” operetka O. Straussa i w niedzielę 21 bm. „Polska Krew” operetka Nedbala

— Wyżysk owocowy.

Pomimo wielkiej obfitości owoców w tym roku, ceny ich są nadzwyczaj wysokie. Przyczynia się do tego po części chęć wielkiego zarobku właścicieli sadów, a częściowo wzrastające coraz bardziej przekupnictwo. Przekupnicy udają się aż za rogatkami, aby nabyć od wieśniaków czeresnie jagody i poziomki, przelicytowując się w cenach, których wysokość odbija się potem

na konsumentach. Pożądana byłaby w tych sprawach interwencja odpowiednich władz.

— Fortora miliona obiadów.

Z Łodzi donoszą. W czerwcem w 86-ciu taniach kuchniach wydano 1,529,903 obiadów.

— Przestroga dla pań.

P. Zofia Wiktorowiczowa, która znajdując się w warszawskim teatrze „Nowości” oparła się żądaniu biletera, aby zdjęła kapelus, została pociągnięta do odpowiedzialności sądowej i skazana na 50 mk. grzywny.

Pożądanę byłoby przestrzeżenie zwyczajem zdejmowania kapeluszy i w naszych teatrach, gdzie niejednokrotnie, osobom siedzącym w dalszych rzędach, kapelusze pań, siedzących bliżej, zupełnie zasłaniają scenę.

— Choroba hiszpańska.

Choroba hiszpańska — jak donosi „Gaz. Podh.” zawiłała — do Zakopanego i do Nowego Targu, — gdzie było już kilka wypadków.

— Niedoszły samobójca.

Jak pilną była sprawa załatwienia kwestji mieszkaniowej, wskazuje nam następujący fakt, w którym lokator targnął się na swoje życie z przy czyny przymusowej sprzedaży mśbli przez komornika na rzecz właściciela domu. Oto niejaki Bocian Szmul lat 44 zamieszkały przy ul. Garnarskiej nr. 5, był dawniej zamożnym i szanowanym kupcem, podczas wojny, gdy stracił majątek, nie żrąony tem, dalej pchał ciężką swego żywota z rodziną, zarabiając na skromne utrzymanie.

Obecnie gdy właściciel domu za niezapłacone mieszkanie opieczętował jego rzeczy, B. wpadł w rozpacz i wyostrzywszy duży topór ciął nim w głowę rozcinając sobie czaszkę. Nieprzytomnego w stanie groźnym odwieziono wczoraj w nocy do szpitala

Z operetki.

Operetka zawsze cieszyła się powodzeniem, a dowodem tego może być cały szereg operetek, które zdobyły sobie popularność, a począwszy od ofenbachowskich, jak: „Piękna Helena”, „Życie Paryskie” to znów Millockera — „Gasparone” — w którym najpopularniejszym był kapulet: „Mąż panem domu, ach jak to brzmiał, to „Ptaszek z Tyrolu” — Zellera, albo „Baron cygański” — Straussa z czarującym walcem. Melodje tych walców z ust do ust obiegaly, opiewaly je katryniaki, a kuplety chłopcy uliczni rozprzedawali po ulicach Warszawy.

Dzisiejsza operetka różni się nieco, nie ma w niej ciągłych kupletów, a muzyka jest najżywotniejszą a jak w „Targu na dziewczęta” — kompozycji jakiegoś, utkana z metodami pięknych walców, otoczonych girlandą śpiewów i polarij — tak misternie śpiewanych przez króla operetki p. J. Redo, który nieporównany był Miglesem, posiadając wszystkie wzrunki sceniczne i wokalne, śmiało mógłby śpiewać w operze, lecz w operetce z temi warunkami jest pierwszorzędny i nieprędko znajdzie następcę.

Rzecz dzieje się w Ameryce, zaś Targ na dziewczęta” oznacza zabawę, urządzaną przez farmerów i farmerki, podczas której, każda z pańn przypina kwiatek kawalerowi, zaś kawaler wybiera sobie żonę, a która pozostanie samą, musi wyjść za największego „ladaca”. Lucy pozostała bez kawalera, gdyż odrzucała wszystkich, wobec więc notariusza zawiera ślub z Miglesem, na co ojciec jej Harrison — właściciel okrętu i milioner myślał, że to żart, zgadza się. Gdy Migles naprawdę upomina się o żonę a Lucy mu sprzyja, wówczas stary Harrison jest przeciwnym temu, niechcąc prostakowi, aczkolwiek pięknie i kształtnemu młodzianowi oddać córki. Bał się on ciągle jednak wierzyciela swego,

Nabożeństwo żałobne.

Wczoraj dnia 19 Lipca 1918 r. w dziesiątym dniu śmierci zmarłej w Częstochowie wdowy po Generale rosyjskim

4. † p.

Marji Pawłowej

w miejscowej cerkwi przez duchownego J. Kowaleńko z Wielunia odprawione zostało nabożeństwo, a następnie na Kulach na grobie zmarłej modły żałobne.

gdyż przed kilku milionowym długiem drapnął. Okazuje się w końcu, że Migles — jest synem bankiera tj. owego wierzyciela i jest spadkobiercą długu jego. Małżeństwo przychodzi więc do skutku. Ogółem powodzeniem cieszyły się tańce np. tańce marynarzy amerykańskich na pokładzie okrętu w akcie 2, a prawdziwy tryumf święcili pp. Bańkowska, Wołowski, Celińska — jako śpiewaczka, Józefowiczowa. Doskonałym komikiem jest p. Piekarski (Harisson), zaś Szyryfem p. Kisielewski p. Szelągowski hrabia Rottenbergiem, pozostali artyści stali na wysokości zadania.

Operetka kierują: p. T. Wołowski — jako reżyser, p. T. Bańkowski — jako baletmistrz, p. Lasocki — kapelmistrz.

Operetka zasobna jest w piękne kostiumy i dekoracje. b — mol.

Rozmaitości.

O rosyjską kulturę.

W Kijowie odbył się wszechukraiński zjazd rodzicielskich związków nad szkoła, który uchwalil:

W szkole rządowej powinien być zachowany rosyjski język wykładowy, który jest konieczny dla wszystkich narodów, pozostających w związku z rosyjską republiką. Można wprowadzić naukę ukraińskiego języka fakultatywnie na zyczenie rodziców; ale nauka historii rosyjskiej powinna wszystkich obowiązywać, gdyż tylko przez nią można zrozumieć historję Ukrainy. W każdym razie o języku wykładowym mogą rozstrzygać tylko rodzice. Charakter języku był czysto rosyjski; w obronie języka ukraińskiego nie podniósł się ani jeden głos podczas dyskusji.

Wzniesienie zawieszono go dziennika południowo-słowiańskiego.

Zawieszony przed dwoma miesiącami organ południowo-słowiański „Jug” został już wznowiony i wychodzi znów regularnie. Stoł w dalszym ciągu na stanowisku zjednoczenia słoweńsko chorwacko-serbskiego („Słowenec”).

„Fortuna służy wszystkim z kolei,
Choć ci się długi nie trać nadziei”.

**NAJWIĘKSZE SZANSE
POLSKA KRAJOWA
LOTERJA KLASYCZNA
R. G. O.**

suma wygranych **6.440.000**

wielka wygrana **500.000** marek

Ciągnięcie 1-ej klasy

10-go i 12-go Sierpnia 1918 r.

Bilety do nabycia

u K. Krakowieckiego

Skład Win ul. Panny Marji 24.

Tamte wypłaca się wygrane Loterji

R. G. O. 0217

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19

Program od Soboty 20-go do Wtorku 23-go Lipca r. b. włącznie.

„PANIEŃKA Z OKIENKA”

Wspaniały Kino-romans w 5-ciu aktach, na tle intryg dworskich W głównej roli polska gwiazda kinematograficzna. **HELA MOJA**

Nad program **Sport zimowy** (zdjęcie z natury).

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją **P. Czesława Żaka**.
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

CENY MIEJSC Z WYKŁĘ.
— Szczegóły w programach —

Dla dzieci wejście wzbronione!
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od środy 17 do soboty 20 Lipca.

Tylko 4 dni!

Dziś jeden z najpiękniejszych obrazów sezonu!

Tylko 4 dni!

NA FALACH LOSU

Wspaniały romans w 6-ciu aktach z ulubienicą publiczności słynną pięknnością wiedeńską

MIA MAY w roli głównej.

Anons: Wkrótce wystawimy jeden z najgłośniejszych obrazów chwili „**Klątwa piękności**” albo „**Niewolnica zmysłów**” słynny dramat w 5-ciu aktach

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem AL. SALZBERGA. — — — Bufet cukierniczy przy teatrze

Dla młodzieży wejście wzbronione — — — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach.

Doktor Okuszeko

przeprowadził się **Szkoła 6.**

Przyjmować będzie od 1-go Sierpnia w godz. od 4-6-ej. 716—

DRUKARNIA F. D. Wilkoszewskiego

w CZĘSTOCHOWIE, ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:

AFISZE, PROGRAMY, KWITARJUSZE, TABELI, PAPIERY LISTOWE, KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADOMIENIA ŚLUBNE, LISTY ZAŁOBNE, KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTAWY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY, BROSZURY, DZIĘŁA, KSIĄŻKI DO NABOŻENSTWA, BILETY WIZYTOWE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPOŁECZNYCH I PRYWATNYCH.

WYKONANIE STARANNE. = CENY PRZYSTĘPNE.

DOKTOR

Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9—11 i od 4—6 pp. choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piękna 5. 1-sze piętro. 754—

Biuro Elektro - Techniczne S. BARTELSKIEGO

ul. Panny Marji № 38. 0184—
przyjmuje wszelkie roboty instalacyjne oraz elementy instalacji elektrycznych. Skład artykułów elektro-technicznych po cenach przystępnych.

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

w Częstochowie ul. Panny Marji № 8.
Leczenie, plomb, wyjmowanie zębów bez bólu. Laboratorium zębów sztucznych
Przyjmuje od 9-1 i 3-7 wiecz.
Ceny bardzo przystępne.

Zamiast **Cytryn** należy używać

CITROVIN

Sprzedaż wszędzie
Hurt: Kościuszki № 16
Hurtownia Właścicieli aptek.

DOKTOR

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu. 807—

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

ul. Panny Marji (1 Aleja) № 10.
Wyjmowanie zębów bez bólu. Plomby. Zęby sztuczne. Korony.
Laboratorium zębów sztucznych.
codz. od 9-1 i 3-7 wieczorem.
Ceny bardzo przystępne.

Teatr „LUDOWY” ul. Krakowska № 13.

W Niedzielę dnia 14 lipca r. b. amatorzy odegrają komedje 4-ch aktach

HAJDUCEK

podług powieści Henryka Sienkiewicza, scenizowana przez J. Popławskiego

Orkiestra własna.

Ceny miejsc od 60 fen. do 2 marek. Początek o godzinie 8 po południu, koniec o 9 1/2 wieczorem.

Bilety nabywać można przy kasie od godziny 3-ciej po południu.

DOKTOR

L. Wasilewski

powrócił
Choroby wewnętrzne, kobiece i dziecięce
ul. Panny Marji Nr. 20
Przyjmuje od 9—11-tej rano i od 4—6 po poł.

Kartofle.

Mieszkańcy miasta którzy nie wykupili do tej pory kwitów na kartofle na kartki A-B ser. XXVIII, winni jutro zgłosić się do swoich biur okręgowych, gdzie otrzymują kwity na kartofle wczesne po 7 funtów na osobę za mk. 1.05 fen. Kartofle wydane będą u Peltzerów w miarę przybywania.

Zginał kwit lombardu Tow. Pożycz.-Oszczędn. Nr. 25316; 784—

Sprzedam dom z ogrodem Hotel Polonia № 23 783—

Kupuję aparaty fotograficzne używane i nowe Wiadomość ul. Strzańska Nr. 5 II piętro m. 23 826—

Fortepian mało używany i garnitur mebli salonowych do sprzedania wiad. w Gońcu 787—

Sprzedam urządzenie sklepowe, i różne drobiazgi. Wiadomość ul. św. Barbary Nr. 25

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Oddito we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”